

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2001 M. BIRŽELIO 11 D. NUTARIMO NR. 697 „DĖL
MAŽMENINĖS PREKYBOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO**
(toliau – Projektas)
(TAP-22-43) (21-32788(2))

Nr. NV-182

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Mažmeninės prekybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697 (toliau – Taisyklės), keičiamos beveik kasmet (kartais ir 2 kartus, paskutinį kartą 2021 m. vasario 10 d. – įsigaliojo 2021 m. gegužės 1 d.), todėl siekiant teisėkūros ekonomiško, kad Taisyklės taip dažnai nebūtų keičiamos, manome, kad Taisyklės turi būti peržiūrėtos įgyvendinant ne tik teikime Vyriausybei nurodytą įstatymą, bet ir įvertinus, ar nereikia jų keisti įgyvendinant 2021 m. gruodžio 23 d. priimtą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228-1, 6.228-3, 6.228-4, 6.228-6, 6.228-7, 6.228-8, 6.228-10, 6.228-11 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymą, kuris įsigalios 2022 m. gegužės 28 d., ir *kitais aspektais*, siekiant užtikrinti Taisyklių atitikimą *kitų teisės aktų nuostatomis* ir *teisės technikos reikalavimams*. Pvz., Atsižvelgdami į Taisyklių nuostatas, kuriose nustatyti papildomi reikalavimai dėl papildomos informacijos, kurią būtina suteikti pirkėjams prieš sudarant vartojimo pirkimo-pardavimo sutartis dėl tam tikrų rūšių prekių (pvz., Taisyklių 10 punkte nurodyta informacija dėl dėvėtos tekstilės gaminių ir avalynės), siūlome keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl Mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ preambulę ir ją papildyti nuoroda į Civilinio kodekso (toliau – CK) 6.228⁶ straipsnio 2 dalį („Mažmeninės prekybos taisyklėse gali būti nustatyta reikalavimų dėl papildomos informacijos, kurią būtina suteikti vartotojams prieš sudarant vartojimo pirkimo-pardavimo sutartis dėl tam tikrų rūšių prekių ar paslaugų, teikimo“); Taisyklių 30 punktas neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimo Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis

ligomis, sąrašo, Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, pasitikrinusiems ir (ar) periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamąja liga, dėl kurios yra paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija ir (ar) karantinas, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“ nuostatų. Pastaruosius pakeitimus reikėtų suderinti su Sveikatos apsaugos ministerija. Taisyklės tikslintinos atsižvelgiant į 2021 m. lapkričio 18 d. nauja redakcija išdėstyta Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Rekomendacijos), pvz., Taisyklių 6, 8, 27, 29, 33 ir kituose punktuose vartojamas formuluotes „teisės aktų nustatyta (-us)“, „įstatymų nustatyta tvarka“ tikslinti atsižvelgiant į Rekomendacijų 76 punktą, Taisyklių 27.6 papunktį tikslinti atsižvelgiant į Rekomendacijų 112 punktą ir kita.

2. Projekto 1.1 papunktyje keičiamų Taisyklių 2 punkte vartojama „vartojimo pirkimo-pardavimo nuotolinių sutarčių“ sąvoka, tačiau kituose Taisyklių punktuose vartojama ne tik ši sąvoka, bet ir sąvoka: „nuotolinės sutartys“ (pvz., Projekto 1.14 papunktyje keičiamų Taisyklių 26.14 papunktyje ir nekeičiamuose Taisyklių 10, 16 punktuose, 26.13 papunktyje); Projekto 1.8 papunktyje keičiamų Taisyklių 20 punkte vartojama „rašytinio ar žodinio prašymo“ sąvoka, tačiau kituose Taisyklių punktuose vartojamos kitokios sąvokos – „prašymas dėl prekės keitimo ar grąžinimo“ (Taisyklių 21 punktas) ar tiesiog „prašymas“ (Taisyklių 22 punktas). Siekiant išvengti skirtingos interpretacijos taikant Taisykles, siūlome suvienodinti šias ir kitas (pvz., „pirkimo-pardavimo sutartis“, „vartojimo pirkimo-pardavimo sutartis“ ir „sutartis“) Taisyklėse vartojamas sąvokas (pvz., įsivedant trumpinį ir jį nuosekliai vartojant).

3. Pritardami Teisingumo ministerijos išvadoje pateiktai 1 pastabai ir atsižvelgdami į Rekomendacijų 11 punktą, kuriame nurodyta, kad įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose *neturi būti apibrėžiamos įstatymuose vartojamos ar jau apibrėžtos sąvokos*, tačiau gali būti apibrėžiamos tik tame įgyvendinamajame teisės akte vartojamos sąvokos. Ši sąvoka, kad ir kaip trumpinys yra pateikta CK, tačiau Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 2 straipsnio (apibrėžiančio pagrindines šio įstatymo sąvokas) 12 dalies 3 punkte *pateikta kaip prekių rūšis* (įsigalios 2022 m. gegužės 28 d.) Be to, įgyvendinant 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektų apibrėžtą analogišką sąvoką buvo nurodytas *visiškas* šios sąvokos perkėlimas (tai buvo nurodyta šios direktyvos ir nacionalinių teisės aktų įgyvendinimo atitikties lentelėje). Atsižvelgdami į tai, siūlome vietoj Mažmeninės prekybos taisyklių (toliau – Taisyklės) pildymo nauju 3.1 papunkčiu (Projekto 1.2 papunktis) ir kitų papunkčių pernumeravimo (Projekto 1.3 papunktis) keisti Taisyklių 3.2 papunktį, kuriame po žodžio „apibrėžtos“ įrašyti žodžius „arba vartojamos“. Be to, ši sąvoka nesuderinta Terminų banko įstatymo ir jį įgyvendinamųjų teisės aktų

nustatyta tvarka ir neatitinka Rekomendacijų 48 punkto, kuriame nustatyta, kad *sąvokas įvardijantys terminai* rašomi paryškintomis raidėmis.

4. Atsižvelgiant į Nuorodą į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 1R-72, nuostatas Projekto 1.4 papunktyje keičiamų Taisyklių 17.1 papunktyje siūlome tikslinti duodamą nuorodą į Europos Sąjungos teisės aktą. Taip pat siūlome įvertinti, ar atsižvelgiant į įstatymuose vartojamas sąvokas, nereikėtų šio Taisyklių papunkčio papildyti ir su tabako gaminiais susijusių gaminių (žr., vartojamas sąvokas Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymą). Analogišką pasiūlymą teikiame ir dėl kitų Taisyklių 17 punkto papunkčių, pvz., vietoj Taisyklių 17.20 papunktyje vartojamos sąvokos „ginklai ir šaudmenys“ siūlome įvertinti, ar nereikėtų vartoti Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme vartojamos „ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių“ formulotės ir kita, t. y. vartoti įstatymuose apibrėžtas sąvokas, kad būtų aišku dėl kokių prekių reikia pardavėjo sutikimo norint pakeisti tinkamos kokybės prekę ar grąžinus prekę susigrąžinti pinigus. Taip pat Taisyklių 17 punkto pirmojoje pastraipoje nustatyta, kad „vartotojo reikalavimas pakeisti nusipirktą tinkamos kokybės prekę analogiškomis prekėmis arba grąžinti sumokėtus pinigus dėl Civilinio kodekso 6.362 straipsnyje nurodytų priežasčių gali būti tenkinamas tik tada, kai pardavėjas sutinka, įsigijus šias prekes“, tačiau CK 6.362 šios priežastys nenustatytos, todėl siūlome Projektą papildyti ir šios nuostatos keitimu.

5. CK 6.228⁷ straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad prieš sudarydamas nuotolinę sutartį ar ne prekybos patalpose sudaromą sutartį, verslininkas privalo aiškiai ir suprantamai suteikti vartotojui be kita ko ir duomenis apie verslininką (vardas ir pavardė ar pavadinimas, juridinio asmens teisinė forma), todėl Projekto 1.14 papunktyje keičiamų Taisyklių 26.14 papunktyje pateiktas teisinis reguliavimas, kuriame nustatyta, kad pardavėjas privalo „prieš parduodamas prekes vartotojui pagal nuotolines sutartis ar ne prekybos patalpose sudaromas sutartis, nurodyti nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo pažymos numerį, jei įregistruotą individualią veiklą vykdo pagal pažymą, arba verslo liudijimo numerį, jei individualią veiklą vykdo įsigijęs verslo liudijimą. Pardavėjui rekomenduojama šią informaciją nurodyti jau teikiant pasiūlymą dėl prekių pardavimo elektroninėje erdvėje (skelbimų portaluose, socialiniuose tinkluose, interneto svetainėse ar kitose platformose)“ neatitinka šių nuostatų, o ir nebus pasiektas teikime Vyriausybei nurodytas tikslas, kad tiek vartotojai, tiek kontroliuojančios institucijos visais atvejais gautų išsamią informaciją apie pardavėją dar iki nuotolinės sutarties ar ne prekybos patalpose sudaromos sutarties sudarymo. Vartotojui, perkančiam nuotoliniu būdu, turėtų būti suteikiama ne tik su preke susijusi informacija, taip pat informacija apie verslininką. Pirkdamas prekes nuotoliniu būdu, kitaip nei tradicinėje prekyboje, vartotojas turi mažiau galimybių apžiūrėti

prekę, dalis informacijos apie prekės yra sunkiau prieinama, todėl verslininkas privalo sudaryti sąlygas vartotojui lengvai, tiesiogiai ir nuolat gauti CK nurodytą informaciją dar prieš sudarant šias sutartis, t. y. elektroninėje erdvėje (skelbimų portaluose, socialiniuose tinkluose, interneto svetainėse ar kitose platformose). Atsižvelgdami į tai, siūlome tikslinti šią ir kitas Taisyklių 26 punkto papunkčių (pvz., 26.13 papunktis) nuostatas – aiškiai nurodant, *kada ir kur* turi būti pateikta CK reikalaujama informacija, nes teikime Vyriausybei nurodytos problemos (skirtingas normos interpretavimas praktikoje) ir kyla dėl keičiamos normos netinkamo CK įgyvendinimo.

Dėl susijusių aspektų:

Atkreiptinas dėmesys, kad dar galioja klaidinantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 13 d. nutarimas Nr. 1431 „Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymo įgyvendinimo Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių gynimo įstatymo įgyvendinimo“, kuriame Mažmeninės prekybos taisyklės pavesta patvirtinti Ūkio ministerijai.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Aida Gritienė